

קונטרס

פרשת תזריע

שנאמרו על ידי

כ"ק אדמו"ר שליט"א

מהאלמין

הוצאה שני'

*

ה'תשנ"ז

בלתי מוגה

הוצאת אור יחזקאל

ברוקלין, נוא יארק יע"א
שנת תשנ"ז לפ"ק

פרשת תזריע

- א -

אשה כי תזריע וילדה זכר (י"ב, א)

במדרש רבה (פרשה יד סימן א'): הה"ד "אחור וקדם צרתנו" א"ר יוחנן אם זכה אדם נוהל שני עולמות, הזה והבא, הה"ד "אחור וקדם צרתנו". והקשה הצדיק ר' ישכר דב מבעלז ז"ל, דלפי זה היה צ"ל קדם ואחור, כי העוה"ז קודם לעוה"ב, ונראה לומר, דאיתא בגמרא (ברכות יז.) כי הוּוּ מפטרי רבנן מבי רב אמי וכו'. א"ל הכי: עולמך תראה בחייך וכו' והכונה, שיזכה גם בעוה"ז מעין עוה"ב. וזה י"ל גם כן כוונת המדרש "אחור וקדם", "עולם הבא שנקרא אחור", יהיה בעוה"ז שנקרא קדם.

ואפשר להוסיף ע"ז עולמך דע"י לימוד התורה רואה באמת עולמו של עוה"ז ועולם הבא, כדאיתא בעירובין (דף נד:): דכל הצלחת האדם בעוה"ז תלוי ע"י התורה, וכו', וג"כ בעולם הבא, כדאיתא בסוף עוקצין אמר ר' יהושע בן לוי עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות, שנאמר להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא, ופירוש שם הברטנורא, שתענוג עולם הזה הוא אחד משלוש מאות ועשר של תענוג עולם הבא. (ועיין בחידושי על ברכות דף י"ז).

וכאומרו בטל רצונך מפני רצונך כפירוש האלשיך הקדוש שיש בזה ב' אופנים: א', שהגם שיודע שאם ילך עכשיו לעסוק בפרנסה ויהיה לו ע"י כסף, בכל זאת הוא מבטל את רצונו מפני רצון הקב"ה ויושב ולומד תורה ע"י הדחק. ב', שהוא מבטל כל רצונו בפני רצון הקב"ה, והוא אינו אלא כגרזן ביד החוצב. דהיינו: שהוא אינו שוקל בדעתו כן או לא, אלא רצון השי"ת זהו רצונו בלי כל מחשבה, וזה אפשר להווכח בנקל. כשיתבונן האדם, המבטל רצונו בפני השי"ת, בזולת, האדם העומל לכנס הון ועושר, ואמנם מצליח בזה וחי חיי רווחה וכבוד מדומה, ובאותו זמן הוא לומד תורה מתוך עוני ודחק וטפלי תליא ביי, הרי זה לא כל

כך נעים וערב לחיך וכל הסובב. אבל בסופו של דבר, בדרך כלל, ח"ו, כל העמל יורד לטמיון, אם על ידי סיבה זו או אחרת, אבל הלומד תורה מתוך הדחק, שמבטל כל ישותו לפני בוראו, סוף הכבוד לבוא, ולא יחסר לו גם הצרכים החומריים. וזה "עולמך תראה בחיך", שלא רק שעמלך לא היתה בחנם, אלא שגם הצרכיים החיוניים לא יחסר לך כלום. כמובן, שהמדובר הוא רק בבעלי כיסים שאינם יודעים ומבינים תפקיד העשירות בעולם, אבל לא אלו היחידי סגולה שפועלים בממונם גדולות ונצורות, להגדיל ולחזק תורה, עבודה וחסד, שכרם לא יתואר וישוער, עד כדי כך שאפילו אם ה"זבולון" אינו בן תורה. על כרחך ילמדו עמו בעלמא דאתי שיבין וירגיש נועם זיו חיי נשמות.

- ב -

**אשה כי תזריע וילדה זכר, ובמדרש הה"ד (איוב ל"ו)
"אשא דעי למרחק ולפועלי אתן צדק"**

- א -

יל"פ על פי דברי המהרש"א (שלהי מכות) דהא דאמרו בגמרא (עירובין יג:) נמנו וגמרו טוב שלא נברא היינו שמנו הלאוין והעשין ונמצאו הלאוין מרובין, אם כן קרוב להפסד יותר מלשכר, ע"כ טוב שלא נברא משנברא. אמנם זה דוקא אם טוב לעצמו שהוא צדיק מפעלך אז טוב לו שלא נברא, אבל אם טוב לבריות, שהוא מזכה את הרבים אז הוא טוב שנברא, כמ"ש תוסי' (עירובין יג:) בד"ה נוח לו לאדם שלא נברא, וז"ל א"נ הכא איירי בסתם בני אדם אבל צדיק אשריו ואשרי דורו. וזהו הפשט אשא דעי "למרחוק" שתסתכל עם הדעת שלך, חוץ ממך, ארויס פון דיר. ואז באמת שייך לכתוב ע"ז אשה כי תזריע וילדה זכר, כי זכר כזה טוב לו שנברא.

- ב -

עוד יל"פ עפ"י דברי הגמרא פסחים דף ג: ההוא ארמאה דהוה סליק ואכיל פסחים בירושלים אמר כתיב "כל בן נכר

דברי פרשת תזריע תורה ה

לא יאכל בו, כל ערל לא יאכל בו", ואנא הא קאכילנא משופרי שופרי, אמר ליה ר' יהודה בן בתירא מי קא ספו לך מאליה? אמר ליה לא, [השיב לי ריב"ב] כי סלקת להתם אימא להו ספו לי מאליה. כי סליק אמר להו מאליה ספו לי א"ל אליה לגבוה סלקא. א"ל מאן אמר לך? הכי א"ל ר' יהודה בן בתירה. אמרו מאי האי דקמן, בדקו בתריה ואשכחוהו דארמאה הוא וקטלוהו. שלחו ליה לרבי יהודה בן בתירה שלם לך ר' יהודה בן בתורה וכו', "דאת בניציבין ומצודתך פרוסה בירושלים", עכ"ל הגמרא. וזהו הפשט אשא דעי למרחוק כנ"ל, להיות בבחי' את בניציבין ומצודתך פרוסה בירושלים.

- ג -

עוד אפ"ל עפ"י דברי הנוב"י שפירש כל שיש בידו למחות שיכתוב בכתב דברי מחאה. ועפ"י אפשר להבין מאמר חז"ל כל שיש בידו למחות בכל העולם כולו וכו', ל"ק איך היה אז בזמן הגמרא אפשר למחות בכל העולם הלא אז לא היה אפשר להגיע לכל העולם, ואמרתי לפרש דהנה אנו רואים בגמרא ב"מ בפי' א"מ מפריחי יונים ומלוח בריבית פסולים לעדות, ורש"י בסנהדרין פי' מפריחי יונים ששולחים מכתבים עם יונים וכו'. ואם כותב בידו דברי מחאה ודעת תורה ושולח ע"י יונים יכול להגיע המחאה בכל העולם. וזהו הפשט בהמדרש אשא "דע"י למרחוק היינו: הדעת תורה וכו'.

- ד -

ועוד אפ"ל דהנה איתא בגמרא (תמיד ל"ב) איזהו חכם הרואה את הנולד, דנולד קאי עליו ועל המעשים שלו שיעשה בימי חייו [ולשון נולד מבואר ברש"י ובר"ן נדרים דף ל: דבנדרים הלך אחר לשון בני אדם, דדרכן של בני אדם לקרות נולדין לאותן שעדיין לא נולדו וכו' עיי"ש]. ויראה לפניו המאמר חז"ל טוב שלא נברא וכו' ועיי"ז יראה לתקן מעשיו בזה הגלגול ולקיים כל המצוות בשלימות, כמו שאיתא בזה"ק שאם חסר לו אפילו מצוה אחת צריך לבוא

עוה"פ בגלגול, ופירשו בזה הפסוק ארור אשר לא יקום את כל דברי התורה הזאת וכו'. ואיתא בכתבי האריז"ל עפ"י הגמרא (ע"ז ט.) תרי אלפי ימות המשיח ובעונותינו יצאו מה שיצאו, ופ"י דאמרו חז"ל אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף (יבמות כ"ב.), ויפלא איפה אחר כל כך הרבה דורות שבאו ריבי רבבות נשמות זה עוד יעכב הגאולה. ובעונותינו יצאו מה שיצאו, דהיינו: אלו נשמות הישנות שיצאו כבר, יצאו גם עתה, ולא חדשות. עכת"ד.

וזה שאמר "אשא דעי למרחוק" לגלגולים הקודמים לתקן מעשיו הקודמים, ולפועלי סובב על הקב"ה (כמ"ש "פועל אמת" ועוד) אתן צדק, שיצדיק מעשיו.

- ה -

עוד אפ"ל עפ"י דברי האוהחה"ק בפרשת כי תשא עה"פ "ואדעך למען אמצא חן" וכו', פירוש כדי שנעשה הנהגה ישרה בתמידות לפניך והוא מציאות חן המושג בעיני ה'.

- ו -

עוד אפ"ל, אשא דעי למרחוק וכו' כמו שאמר המדרש: אמר רבי נתן מחשבין לשמו של אברהם אבינו אותו שבא מרחוק הה"ד "וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחוק וכו'", שאברהם אבינו הסתכל למרחוק שרצה שכל העולם כולו ימליכו להקב"ה, וידעו שיש בורא עולם (אלשיך).

- ז -

עוד אפ"ל, במדרש אשא וכו' אמר רבי חנינא בר פפא מחשבין אנו לשמו של הקב"ה שהיינו רחוקים וקרבתנו לו וכו'.

ובפירוש מהרז"ו על המדרש שם, פ"י אשא לשון שירה כמ"ש שאו זמרה וכו', דעל ידי שירה וזמרה יכול אפילו הרחוק להתקרב לפני הקב"ה, וזהו אחד מעיקרי עבודת הצדיקים כמ"ש (אותיות דר"ע אל"ף) לא ברא הקב"ה עולמו אלא בשביל שירה וזמרה, וכמבואר ברמ"א (סימן

ר"צ), ואעפ"כ שירות ותשבחות מותר ומצוה לשורר זמירות ש"ק ואין בו חשש ביטול תורה, כי הזמירות לתורה יחשב, עי"ש. וכידוע גודל מעלת הפייטנים, ומובא על ר' אליעזר הקליר שעלה לרקיע ע"י שם, ושם שמע את המלאכים המשוררים וכך עשה פיוטיו ושיריו.

ובחולין (דף צ"א:): מבואר שאין מלאכי השרת אומרים שירה למעלה עד שיאמרו ישראל למטה, שנאמר (איוב ל"ח) ברוך יחד כוכבי בוקר, והדר ויריעו כל בני אלקים עי"ש, והיינו שקודם אנו משוררים לה' הטוב כאן בעולם השפל, ואח"כ משוררים המלאכים ושרפים. וכן מובא בתנדב"א זוטא אות כ"ה.

ובמסכת (ברכות ג:): דוד עד חצות לילה היה עוסק בדברי תורה מכאן ואילך בשירות ותשבחות, עוד שם, שכינור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד וכיון שהגיע חצות הלילה באה רוח צפונית ונושבת בו ומנגן מאליו, ובשבת (דף ל:): אין השכינה שורה, אלא מתוך דבר שמחה של מצוה שנאמר ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'. וכשיבא משיח צדקינו יהי כל עבודתינו בשירה וזמרה. וכן אנו אומרים בכל יום יהללו שמו במחול בתוף ובכנור יזמרו לו, וידוע פי' הרד"ק על הכ' רוממות א-ל בגרונוס וחרב פפיות בידם, דע"י רוממות א' שירה וזמרה יכול לנצח המלחמה כמו חרב פפיות, חרב של שתי פיות. וזהו שדוד המלך עה"ש מסיים בתהלים כל הנשמה תהלל י-ה, שכל מי שיש לו נשמה, תהלל י-ה.

וזהו הפי' אשא דעי למרחוק אם רוצה להתקשר להשי"ת, יכן א"ע בהתקשרות ודביקות על ידי שירה וזמרה להשי"ת.

- ח -

עוד אפ"ל "אשא דעי למרחוק ולפועלי אתן צדק", דכתיב בתורה הוכח תוכיח וכו' ולא תשא עליו חטא וכו', דאם רוצה לומר תוכחה לאחר [וזהו למרחוק חוץ ממנו] ולפועלי אתן צדק, שצריך להחזיק את המרחוק לצדיק כמ"ש

בתפילת ר"ר אלימלך שנראה כל אחד מעלת חברינו ולא חסרונן, ואם מחזיק אותנו לצדיק אז מותר לומר לו תוכחה. והדרך לומר תוכחה שאומרים שהיות ואתה צדיק וחסיד ואנשים אחרים לומדים ההתנהגות ממך, אינו מתאים ולא יפה להתנהג ככה.

ופירוש הגמרא הנ"ל (עירובין יג:) נמנו וגמרו טוב שלא נברא היינו שמנו הלאוין והעשין ונמצאו הלאוין מרובין, א"כ קרוב להפסד יותר מלשכר. וז"ש הפסוק ולא תשא עליו חטא שהמצוה של תוכחה הוא בתנאי שלא תשא עליו חטא, שאם אין אתה יודע האיך להוכיח תעבור על יותר לאוין ועשין, כמו המצות ל"ת של "לא תשנא את אחיך בלבבך". מבואר בסה"ק שמצות ל"ת הזאת היא חמורה ביותר כי עובר על לא תשנא את אחיך בלבבך בכל רגע ורגע, ואח"כ עובר על לא תקום ולא תטור וכו', ורק מי שהוא אוהב באמת את חברו כמ"ש ואהבת לרעך כמוך אז יכול להוכיח אותו. ובזה אפ"ל מאמר חז"ל תמה אני אם יש בדור הזה מי שיוכל להוכיח, ובגלל זה אמר הכי אח"כ אני ד', כי ה' יודע ועד אם הוא באמת מקיים המצות עשה של כמוך.

- ג -

הנהגות בתוכחה שהאריך במאמרו

א. כשברי לך שאין כל רגש של שנאה אז תוכיח לא תשנא את אחיך בלבבך, הוכח תוכח את עמיתך ולא תשא עליו חטא (יט-יז). רבי יהודה ליב זצ"ל, המוכיח מפולנאה,

(I) רבי יהודה לייב זצ"ל "המוכיח" מפולנאה היה תלמידו המובהק של הבעש"ט ז"ל, והבעש"ט מנה אותו למגיד ומטיף לתורת החסידות מעל במת בית המדרש. לא היתה דעת הבעש"ט נוחה מאלו הדרשנים המוכיחים בימים ההם, שהיו מוכיחים על עוונות הדור, ומכריזים בקולי קולות על כל נגע ופגם בעם ישראל, ומפרסמים קלונה של אומתנו ברבים, אבל את רבי יהודה לייב, המוכיח מפולנאה, מצא הבעש"ט נאמן לפניו בתור מוכיח. ומסר לו את מפתח ההטפה, לפני ההמונים הרחבים, כדי לקרבם לחסידות.

מתלמידי הבעש"ט זי"ע, היה מבאר את הכתוב: "לא תשנא את אחיך בלבבך, הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא", ככה:

בראשונה מחויב המוכיח לבדוק את עצמו היטב, אם אין לו איזו טינה-שנאה כלשהי בתוך לבו, כלפי האיש שהוא רוצה להוכיח אותו. התוכחה צריכה לבוא מתוך אהבה ולא מתוך שנאה, ומשום זה מזהירה התורה תחילה את המוכיח: "לא תשנא את אחיך בלבבך", ורק אם ברי לך הדבר שבתוך חדרי לבך אין כל רגש של שנאה לאחיך בן עמך, אז רשאי אתה להוכיח אותו.

ב. עצם התוכחה בא מחמת אהבה לכן סמכה התורה התוכחה ללא תשנא. והטעם שסמכה התורה"ק מצות תוכחה להלאו דלא תשנא את אחיך, יען כי באמת התוכחה באה רק מחמת אהבה שיאהב את חבירו, ע"כ יחמול עליו להציל את נפשו מדינו של גיהנם, אבל אם ישנא אותו לא יוכיח לו, כי מה איכפת לו אם השונא שלו יענש מן השמים. (תוכ"ד נועם המצות מצוה רל"ט)

ג. דרך הצדיק להוכיח עצמו תמיד בכל עת, ואומר בפני בני אדם תמיד הוא קלקול מעשיו, והוא פורט לפנייהם חטאים שעשו אותם שאר בני אדם, והצדיק תולה אותם חטאים בעצמו כאלו הוא עשאים, ועי"ז הוא מכניס בלבם יראה גדולה והם שבים מעוונותיהם. (תוכ"ד נועם אלימלך פי אמור, ועי"ע בפי תולדות).

ד. תלמידי חכמים ראשי ישראל המוכיחים העם בשער בת רבים, צריכים לזיהר בתוכחת מוסר שיאהבו אותם ומצד אהבה מוכיחים, וכמו אב האוהב בנו שחרו מוסר, וכמו שכתוב את אשר יאהב ה' יוכיח (משלי ג' י"ב) וכיוצא בזה. אבל אלו שרוצין להתגדל ח"ו על ידי זה וכיוצא בזה, כגון להנאת ממון וכדומה שאינו לשם שמים ומעורר בקול. וכמו ששמעתי הי' לי דמעתתי לחם (תהלים מ"ב ד') ושמעתי ממורי שח"ו גורם על ידי זה וכו'. ח"ו גורם מדנים בין ישראל לאביהם שבשמים, וכמו שזכרתי (עיי' לעיל בסימן ה')

בביאור וידבר העם בה' ובמשה וגו' וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים (במדבר כ"א), שהם שני מיני מוכיחים. והוא על פי משל ששמעתי ממורי ששלח המלך בנו יחידו מעל פניו ושילח את שני עבדיו, וחזר אחד והלשין הבן אל אביו וכו', והשני אמר כדברים האלה רק שדיבר מצד שהיה צער לו בצער המלך ובנו שנשלח מעל פניו זמן רב עד שנשכח ממנו נמוסי המלכות וכל מכבדו הזילוהו, ואז נתמלא המלך רחמים וכו', כך יש מוכיח בשער שמדבר בגנות ישראל וח"ו על ידי זה גורם נחש הקדמוני וכו'. וזה שכתוב וישלח ה' בעם הנחשים השרפים ששורפין בארס שבפיהם וכו' יעו"ש, ואם כן פיו ולבו אינן שוין שמכוין להנאתו ואומר בפיו שעושה למען כבודו ית', וח"ו מעורר רעה כאמור, שנית שמלבין פני חבירו ולא א"ע שנאמר ולא תשא עליו חטא, שהוציא עצמו מהכלל, ובאמת שצריך לכלול עצמו עמהן, וכמו שכתבתי (פי' תצא ס"י י"ב) הוכח לעצמך כשתוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא וכו' יעו"ש. (תוכ"ד תולדות יעקב יוסף פי' קדושים).

ה. שנאו בשער מוכיח (עמוס ה' י'). יש לפרש עפ"י מ"ש הבעש"ט בהוכח תוכיח (ויקרא י"ט י"ז) [נל"כ הוכח את עצמך בשעה שתוכיח את אחרים] עיי"ש. והנה הדמיון מי שעומד בשער ומוכיח אותן שבפנים, היינו שאינו כולל עצמו עמהן, והבן. (תוכ"ד ישמח משה על תנ"ך, דף כ"ז ע"א)

ו. איתא בשם הבעש"ט זי"ע, דמי שמוכיח את חבירו צריך להזהר מאד שהוא בעצמו יחזור בתשובה ויפשפש במעשיו ויוכיח לעצמו תחילה, ואז אח"כ יהיו דבריו נשמעים כדברים היוצאים מן הלב ויכנסו ללב השומעים. אבל כשח"ו המוכיח בעצמו עדיין לא נשלם ואינו תמים עוד במעשיו, אזי לא לבד שאינו עושה שום פעולה להעם השומעים תוכחתו, אלא יוכל עוד ח"ו לעורר דינים על ישראל חינם, ודבריו לא יעשו פרי. (תוכ"ד גנזי ישראל שבת תשובה עמ' לד).

ז. שמעתי מפי אבי זצ"ל, אשר בפני הבעש"ט פעם אחת דרש דרשן אחד ובעת הדרשה דיבר לא טוב על ישראל, ובא הרב הקדוש ר"ד מחסידי הבעש"ט ודחפו מעל הבימה, ובא

דברי פרשת תזריע תורה יא

הדרשן עליו בקובלנא לפני הבעש"ט, ושאל הבעש"ט להר"ד הנ"ל למה עשית כך, ואמר שדיבר סרה על ישראל. אמר הבעש"ט: כך אמר הקב"ה, מוסר ה' בני אל תמאס (משלי ג'), היינו מוסר יש לך רשות לאמר לישראל, אבל בני אל תמאס, היינו שלא תמאס את בני. (תוכ"ד צרור החיים דף י' ע"ב)

ח. שמעתי מהרב דקהלתנו ששמע מהחסיד ר' זאב דקי אליק. פעם אחת שבת הבעש"ט בק"ק הנ"ל אצל בעל בית אחד, והוא היה פרנס החודש. בשבת במנחה הלך הבעה"ב לביהכ"נ לשמוע תוכחה מאורח אחד בעל דרשן. והמתין עליו הבעש"ט בסעודה שלישית שיבוא מביהכ"נ. ובתוך כך, שמע שהדרשן מקטרג על ישראל, ורגז הבעש"ט ואמר להגבאי שילך ויקרא להבעה"ב, וגילה הגבאי לכמה אנשים שרגז הבעש"ט על הדרשן, וראה הדרשן שהעולם נשמטין אחד אחד, ופסק מלדרוש, וביום מחר בא הדרשן להבעש"ט ונתן לו שלום. ושאל אותו מי הוא, ואמר, אני הדרשן, מפני מה רגזתם עלי. קפץ הבעש"ט ממקומו וזלגו דמעות מעיניו ואמר, אתה תדבר רע על בר ישראל, תדע, שבר ישראל ההולך כל יום ליומא דשוקא, ולעת ערב שנוגה לו מתחרד ואומר אוי לי שאעבור זמן מנחה. והולך לבית אחד ומתפלל מנחה ואינו יודע מה שמדבר, ואפילו הכי מזדעזעים שרפים ואופנים מזה (תוכ"ד שבחי בעש"ט עמוד קכ"ה).

- ד -

דרוש לברית מילה

כשם שנכנס לברית כן תכנס לתורה ולחופה ולמעש"ט

אפ"ל עפ"י מה שפירש הבעש"ט הקי על הגמ' במנחות (מ"ג:) בשעה שנכנס דוד לבית המרחץ וראה עצמו ערום. אמר אוי לי שאעמוד ערום בלי מצוה וכיון שנזכר במילה שבבשרו נתיישרה דעתו לאחר שיצא אמר עליה שירה שנאמר (תהלים י"ב) למנצח על השמינית מזמור לדוד על המילה שניתנה בשמיני.

וצ"ב מה טעם שיבח דוד מצוה זו על שם המילה ביום השמיני דמשמע שעיקר המילה במה שמקיימים אותה ביום השמיני ללידה, ופירש הבעש"ט הק': "ד"בית המרחץ" הוא רמז לשעה של חשבון נפש שבה האדם בודק את כל גופו ומהותו, כמאה"כ "רחצו הזכו הסירו רוע מעלליכם". בשעה שנכנס דוד לבית המרחץ, כלומר שעשה חשבון הנפש על כל המצוות שעשה, ראה והנה הוא ערום ומשולל מכל מצוה. שכל מעשיו נגועים במחשבות פניות, אין בהם מתום להיות בלתי לה' לבדו. אמר, אוי לי שאעמוד _ לעתיד לבוא ביום הדין, עת יבוא הקב"ה במשפט עמו, ערום מכל מצוה, שלא היתה אחת שנעשתה כראוי וברוח נכונה. כיון שזכר במילה שבבשרו, במצות מילה שנעשתה בו בהיותו קטן בן שמונת ימים, וקיימה ללא פניות, נתיישרה דעתו. ולכן אמר עליה שירה "למנצח על השמינית", על המילה שמקיימים אותה בהיותו עולל בן שמונה ימים, ולכן כולה קודש לכבודו יתברך.

ועפ"ז נ"ל כשם שנכנס לבירת כמו שנכנס לקיים מצות מילה בלי שום פניות רק לקיים מצות ד' כן יכנס לתורה ולחופה ולמעש"ט בלי שום פניה דאין המצוה בשלימות אם היא בפניות.

ועוד נ"ל כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה ולחופה ולמעש"ט בהקדם לפרש מש"כ במדרש עה"פ התהלך לפני והי' תמים. שלא נקרא תמים עד שמל. דהנה אברהם אבינו ע"ה קיים כל התורה קודם שנצטווה על מצות מילה מחמת החקירה. שעל פי חקירה נמצא שהקב"ה הוא האמת ובמצות מילה לא היה ע"פ חקירה רק לקיים מצות ד' בפועל ובתמימות בלי שום חקירה, רק כדי לקיים מצות ד'. וז"ש לא נקרא תמים עד שמל, שכל המצות לא היו בתמימות רק עד שקיים מצות מילה.

ועפ"ז נ"ל כשם שנכנס לברית כמו שנכנס לברית רק כדי לקיים מצות ד' בלי שום חקירה כך לתורה ולחופה ולמעש"ט בלי שום חקירה רק כדי לקיים מצות ד'.